





*Maihinnousun muistokivi Utrian rannassa*



*Maihinnousun muistomerkki Utriassa*

Utriasta luutnantti *Anto Eskolan* johtama ensimmäinen komppania hyökkäsi 18. tammikuuta parin peninkulman matkan juoksumarssilla Narvaan, josta miesvoimiltaan ylivoimainen vihollinen vetäytyi pakokauhun vallassa.

Narvan linnan seinässä on taulu, jossa muistetaan suomalaisten urhoollisuutta sekä Kaarle XII:n joukoissa v. 1700 että Viron vapaussodassa v. 1919.



Kuusalon kunnassa Kolgan kartanon alueella on vuosittainen mittava perinnetapahtuma *Ekströmin marssi*, jonka yhteydessä suomalaisten urhoollisuutta kuvataan myös taistelunäytöksin.



*Ekströmin marssi on vuotuinen suuri koko perheen ulkoilu- ja perinnetapahtuma.*

Narvan valtauksen muistoksi järjestetään Narvan alueella vuosittain *Eskolan juoksu*, joka



aiemmin kulki maantietä Utriasta Narvaan, nykyisin kevyen liikenteen väylää Narva - Riigiküla - Narva.

Kuusalon Muuksissa on kolmiosainen Pohjantähti-muistomerkki, joista yksi osa on Viron vapaussodassa taistelleiden suomalaisten vapaaehtoisten, toinen Suomen jatkosodassa taistelleiden virolaisten vapaaehtoisten eli Suomen-poikien ja kolmas Virossa jatkosodan aikana toimineen suomalaisen *Erna*-tiedustelujoukon muistolle.



*Pohjantähti-muistomerkki Muuksissa Kolganlahden tuntumassa.*

Vuoden 2019 tammikuun alussa paljastettiin Kuusalon hautausmaalla ensimmäisen Viron vapaussodassa kaatuneen suomalaisen *Aukusti Tuomisen* hautakivi.



*Valtiohallan seppleen Aukusti Tuomisen haudalle 3.1.2019 laski puolustusministeri Jussi Niinistö.*



Pohjan Pojat saapuivat Tallinnaan tammikuun 1919 puolivälissä eli pari viikkoa Ekströmin pataljoonan jälkeen. Rykmentti siirtyi tammikuun lopulla Tallinnasta Narvan kautta Viron etelärajan tuntumaan lähelle Valgan rajakaupunkia. Bolševikit olivat vallanneet Pajun kartanon, joka sijaitsee noin viisi kilometriä Valgasta pohjoiseen. Kartanon takaisin valtaamisesta suomalaiset kävivät yhdessä virolaisen sissipataljoonan kanssa 31. tammikuuta 1919 rajun taistelun. Sissipataljoonan komentaja *Julius Kuperjanov* haavoittui kuolettavasti ja pataljoona menetti taistelukykynsä; suomalaiset ratkaisivat taistelun.

Pajun kartanon pihassa on Pohjan Poikien muistomerkki ja muutaman sadan metrin päässä on mahtava Pajun taistelun pyramidin mallinen muistomerkki. Valgan Jaani-kirkon seinällä on kaikkien kaatuneitten Pohjan Poikien muistotaulu.



*Pohjan Poikien muistomerkki ja sen infotaulu Pajun kartanon pihassa.*



*Pajun taistelun muistomerkki.*



*Kaatuneitten Pohjan Poikien muistotaulu.*

Valgan kaupunki ja Valgan suojeluskunta sekä Kuperjanov-seura järjestävät vuosittain 31. tammikuuta juhlanan kunniakäynnin Valgassa Pohjan Poikien muistotaululla sekä Pajussa Pohjan Poikien muistomerkillä ja Pajun taistelun muistomerkillä. Vapaussodan Perinneliton edustajia ja muita suomalaisia osallistuu usein näihin juhlallisuuksiin.



Valgan sotamuseossa (Valga Militaarteemapark) on pysyvä näyttelyosio Pohjan Pojista. Pajun ja Valgan taistelujen 100-vuotisjuhlissa 2019 oli Valgan asemalla mittava taistelunäytös ja Valgan kulttuuritalolla näyttely, jossa kerrottiin Pohjan Poikien taisteluista.



Valga Militaarteemapark. Sisätilojn lisäksi on ulkona kalustonäyttelyä.



Siniristi-kantolippu Valgan sk:lle, oik. majuri Kaido Lusik, Markku Rauhalahhti ja Kalervo Sipi.

Pajun taistelun ja Valgan vapauttamisen jälkeen Pohjan Pojat odottelivat uusia tehtäviä. Helmikuun puolen välin jälkeen suunnattiin Pohjois-Latviaan tavoitteena vapauttaa Marienburgin (nyk. Aluksne) kaupunki bolsevikkien hallinnasta sekä takavarikoida viholliselta varusteita ja kalustoa. Ratkaisutaistelu käytiin 21.2.1919. Viholliset lyötiin pois Marienburgista. Pari päivää myöhemmin käytiin osajoukolla epäonninen taistelu Marienburgin itäpuolella olevassa Babezkin (nyk. Beja) kylässä.



Aluksnen kirkko ja kirkkosalin seinällä oleva Marienburgin taisteluissa kaatuneitten muistotaulu.

Aluksnen kaupunginmuseossa kerrotaan Pohjan Poikien taisteluista. Satavuotisjuhlien yhteydessä helmikuussa 2019 tehtiin museon kanssa Aluksnen historiasta kiertonäyttely "Kylästä kaupungiksi", jossa kerrotaan myös Marienburgin taistelusta.



Babezkin (nyk. Beja) epäonnisessa taistelussa kaatui kymmenen suomalaista. Heistä seitsemän on haudattuna kylän keskustan tuntumassa olevalla hautausmaalla. Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistys on yhdessä Bejan kylämuseon ja peruskoulun kanssa huolehtinut hautausmaan kunnosta.



*Bejan sankarihautausmaa.*



*Babezkin taistelun muistojuhla 21.2.2014 Bejan koululla, eturivissä suomalaisia vieraita.*

Marienburgin taistelun 100-vuotisjuhlallisuuksissa paljastettiin Aluksnen rautatieaseman vierellä Pohjan Poikien muistokivi – panssariestekivi Suomen itärajalta.



*Pohjan Poikien muistokiven paljastus 21.2.2019.*



*Kiven paljasti pormestari Arturs Dukulis.*

Vapaussodan Tampereen Seudun Perinneyhdistys julkaisi v. 2019 kirjat "Paju 31.1.1919" (Tuomo Juntunen – Olev Teder) ja "Marienburg 21.2.1919" (Tuomo Juntunen), joissa kerrotaan yksityiskohtaisesti Pohjan Pojista ja heidän taisteluistaan Virossa ja Latviassa.